

α.s.r.

Stichting Kunst & Historisch Bezit α.s.r. & Aegon

Jaarverslag 2024

Inleiding

De Stichting Kunst & Historisch Bezit a.s.r. & Aegon (KHBAA) beheert, behoudt en ontsluit de historie van a.s.r. en Aegon. Die historie begint in 1720 met de oprichting van de 'N.V. Maatschappij van Assurantie, Discontering en Beleening der Stad Rotterdam Anno 1720'. Omdat de historie mede bepaalt wie a.s.r. nu is, is het van belang om het historisch bezit, historisch archief - en ook de kunst die in de loop der jaren is verkregen - goed te bewaren. Daarnaast wil de stichting door goed gebruik van de kunstcollectie bijdragen aan een inspirerende werkomgeving voor alle medewerkers.

Organisatie

Samenstelling bestuur

Jos Baeten, voorzitter

Arnoud Daan, penningmeester (tot 1 september 2024)

Martijn Tans, penningmeester (vanaf 1 september 2024)

Gilbert Mattu

Sandra Meijer

Annette Pannekoek

Robert van der Schaaf, secretaris

Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)

De Belastingdienst heeft de stichting de ANBI-status toegekend. Dit geeft de verplichting via een website inzicht en transparantie te geven in organisatie, beleid en verslaglegging. Het webadres van de stichting is: <https://www.asrneland.nl/over-asr/duurzaam-ondernemen/stichtingen-en-fondsen/stichting-kunst-en-historisch-bezit>.

Medewerkers

Sigrid Vegter, conservator

Lianne Schipper, conservator

Martien van der Heijden, archivaris

Theo van Schaffelaar, beheerder

Ton Nordeman, vrijwilliger (tot september 2024)

Financiën

Het resultaat over 2024 is - € 6.285. Dat komt met name door hogere kosten door de uitbreiding met de Aegon-portefeuille. Het vermogen van de stichting is voldoende positief om dit negatieve resultaat op te vangen. Ook in de toekomst verwachten we structureel meer kosten te moeten maken als gevolg van de fors groter geworden collectie. Het bestuur van de stichting heeft a.s.r. bereid gevonden met ingang van 2025 de jaarlijkse bijdrage te verhogen naar € 100.000.

De transportkosten ad € 18.667 waren in 2024 uitzonderlijk hoog vanwege de verhuizingen van kunst uit Den Haag en Leeuwarden (Aegon-locaties) naar Utrecht.

Aan onderhoud werd in 2024 € 13.675 uitgegeven. De belangrijkste uitgave betrof een behandeling van wandtapijten en verder waren er onder andere kosten voor inlijstingen en onderhoud van beelden.

In 2024 werden een groot aantal werken verkocht, enerzijds via een on-line veiling, anderzijds via een veiling van de Eland. De totale opbrengst was € 56.388. De stichting heeft de netto opbrengst van € 30.000 geschonken aan de Stichting Tekenen met kinderen. Ook werd er in 2024 weer kunst aangekocht, voor een bedrag van € 20.240. Zie elders in het verslag voor verdere informatie.

Stichting Kunst & Historisch Bezit a.s.r. & Aegon beschikt niet over een eigen bankrekening en maakt gebruik van de bankfaciliteiten van a.s.r. In de bijlage van dit jaarverslag staat het uitgebreide overzicht van de financiën.

Kunst & Historisch Bezit

Nieuwe kunstaankopen

De basisgedachte voor het aanleggen van de kunstcollectie is de omgeving voor medewerkers en bezoekers zo inspirerend mogelijk te maken. Kunst verhoogt de uitstraling van de verschillende ruimtes. Daarnaast vindt a.s.r. het vanuit maatschappelijke betrokkenheid belangrijk om kunst en cultuur te ondersteunen. Het profiel van de kunstcollectie bestaat uit drie thema's die aansluiten bij de positionering van a.s.r.: mens, dagelijks leven, natuur. De stichting verzamelt daarnaast een collectie hedendaagse glasobjecten.

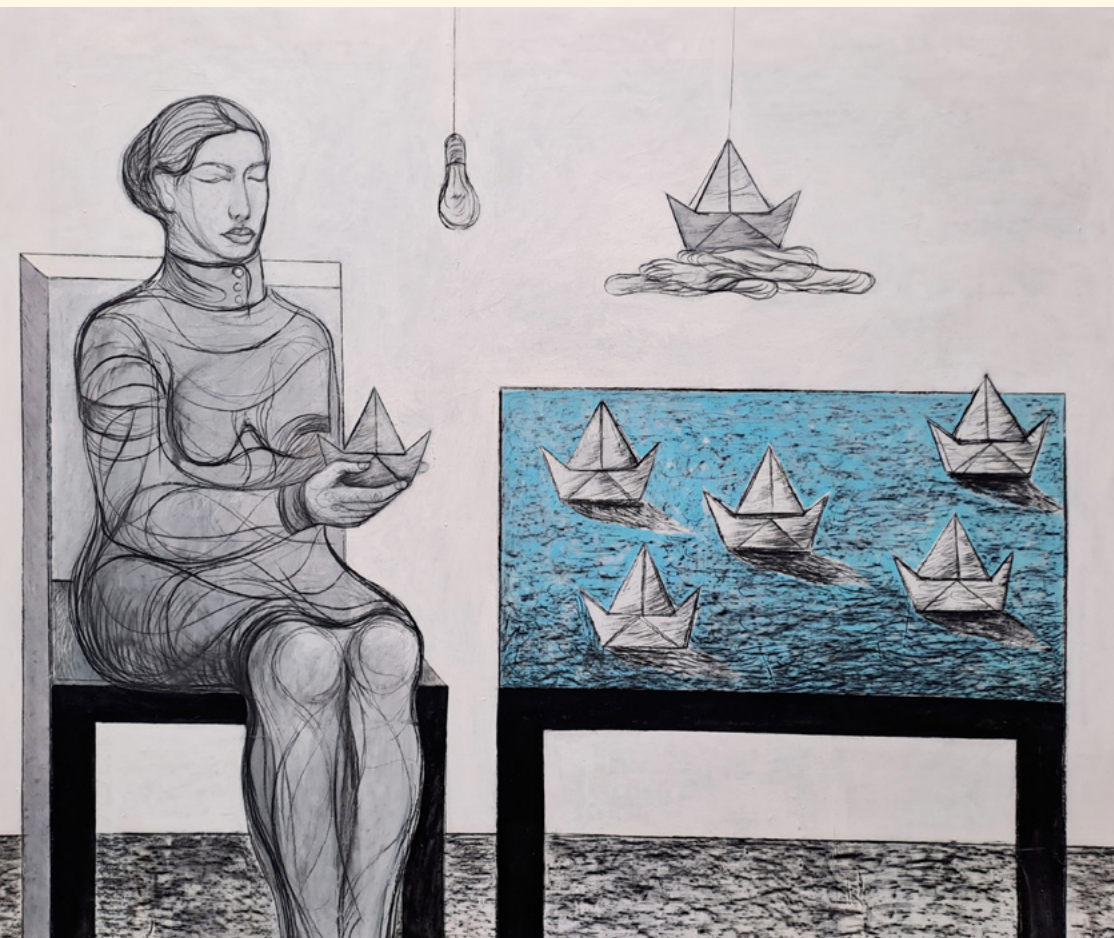
In 2024 zijn vijf nieuwe bijzondere kunstwerken aangekocht voor de kunstcollectie.

TINKEBELL (1979) stelt op geheel eigen en unieke wijze met haar kunst maatschappelijke thema's aan de orde. De laatste jaren maakt zij werken die gaan over de duurzaamheids- en milieuproblematiek. Zij probeert via haar kunstwerken ons bewustzijn rond deze belangrijke maatschappelijke thema's te vergroten. Haar laatste project Arena Candidus Solvay gaat over de fabriek van chemiebedrijf Solvay aan de kust van Toscane die al meer dan 100 jaar ongestoord afvalstoffen uitstoot in de directe omgeving.

Dit heeft als effect azuurblauw water en het strand is tropisch wit, wat veel nietsvermoedende toeristen trekt. Deze afvalstoffen - soda vermengd met allerlei giftige stoffen - zorgen echter ook voor veel minder biodiversiteit en veroorzaken een hogere concentratie ziekten zoals kanker in de omgeving. TINKEBELL heeft deze werken gemaakt met letterlijk deze uitstoot op doek; de negatieve zwarte vormen zijn de afdrukken van vegetatie uit de omgeving, zoals dennenappels en -naalden. Zij groef zelf het afval op uit de bodem van de rivier waarin het afval geloosd was.

Oussama Diab (1977) voltooide de kunstacademie in Damascus en was een gevestigd kunstenaar in het Midden-Oosten. Hij vluchtte in 2015 naar Europa en leeft sindsdien in Nederland. In zijn schilderijen en tekeningen verwerkt hij herinneringen aan zijn verleden en aan een nieuw begin in een voor hem onbekende wereld. Hiervoor gebruikt Diab een verhalende stijl en een speelse symboliek die zijn werk zo bijzonder maakt. De boot is een terugkerend element in zijn werk. Aanvankelijk verwees die naar zijn vlucht naar Europa, die begon met de levensgevaarlijke overtocht over de Middellandse Zee. Nu heeft de boot voor hem een bredere betekenis: de boot bevat al zijn dromen en herinneringen, zodat hij ze overal mee naartoe kan nemen. Ondanks de slechte herinneringen probeert hij aan de goede momenten te denken en deze in zijn schilderijen te verwerken. Het licht erin staat symbool voor die goede momenten. De gezichten schildert Diab meestal met gesloten ogen zodat het lijkt alsof de personen aan het dromen zijn. In al zijn werk maakt Diab deze combinatie van zijn herinneringen en dromen.

Daan Zuiderwijk (1974) maakt zijn foto's op een bijzondere manier. Hij reist sinds 2017 met zijn gezin door Europa. Ze trekken in een woonwagen door de meest afgelegen en onherbergzame landschappen. Dat nomadische leven begon als een zoektocht naar een nieuw leven dicht bij de natuur. Inmiddels is het voor hem een ontdekkingsreis naar een nieuw tijdperk, een tijdperk waar de mens niet meer allesbepalend is, maar waar de ontmoeting met de aarde centraal staat.

Zuiderwijk maakt zijn foto's in de nacht en zoekt in de duisternis naar de veelbelovende plek. Op de foto's zijn projecties te zien die hij projecteert op rotsformaties en bomen. Hij doet zijn ingrepen met gekleurde lampen en laserpennen. Door deze ingrepen veranderen het bos, de berg en de klif van gedaante. De patronen symboliseren een menselijke neiging tot orde en structuur. Een structuur die mensen creëren om de wereld om zich heen beter te kunnen begrijpen. Zuiderwijk wil met zijn werk een poging doen om contact te maken met de krachten in de natuur die ons mensen werkelijk vreemd zijn.

Daan Zuiderwijk, Parallel #04, Hamra, foto, 2024, 80 x 100 cm

Kira Fröse (1992) werkt met materialen als keramiek, gips, plastic, glas en textiel. Haar werkwijze start meestal met een gevonden voorwerp. Dat heeft al een kleur, een vorm en een gevoel wat het voor haar makkelijker maakt om op te reageren. Daarnaast is Fröse geïntrigeerd door de geschiedenis die oude, gebruikte objecten met zich meebrengen. Meestal bedenkt zij, als ze een voorwerp interessant vindt, automatisch al een materiaal of object om toe te voegen. Soms blijkt dat niet te werken en ontstaat het kunstwerk tijdens het werkproces. Voor haar is het belangrijk om open te blijven voor het proces.

Zo is ook het werk *Gegenstromanlage* ontstaan. Oorspronkelijk wilde zij graag dat de glazen buis aansluit en een rondje maakt om de twee openingen van het metalen object. Hiervoor moest zij het metaal nog verder uit elkaar buigen waardoor ze uiteindelijk een veel spannender beeld vond dan verwacht. Ook de gipsen druppel die nu bij het werk hoort, was oorspronkelijk bedoeld voor een ander werk. Dus soms vallen dingen gewoon op z'n plek wanneer je het niet verwacht.

Fröse combineert wat standaard niet bij elkaar hoort en ontdoet vertrouwde voorwerpen uit het dagelijks leven van hun verleden. Zo ontstaan kunstwerken met een eigen verhaal over confrontatie en tegenstellingen, zoals vast en vloeiend, star en dynamisch, esthetisch en afstotend.

Kira Fröse, *Door de mand gevallen I*, glas, koper, 18 x 9 x 9 cm, 2022 en *Gegenstromanlage*, glas, gips, polyester, pigment, bijl, schroot, 24 x 42 x 34 cm, 2024

Kunst Aegon

De stichting is gestart met het laten verhuizen van de kunstwerken van het kantoor Den Haag naar kantoor Utrecht. In totaal gaat het om zo'n 900 kunstwerken. In 2024 zijn al enkele kunstwerken geplaatst in het a.s.r.-kantoor in Utrecht. Hiervoor is ruimte gemaakt zowel in het kantoor als in het depot van a.s.r. Verder zijn de voorbereidingen gestart voor het verplaatsen van de beelden die buiten staan. Deze worden geplaatst in de tuin en op het dak van het Utrechtse a.s.r.-kantoor.

Aegon Ltd. verhuist halverwege 2025 van haar oude standplaats in Den Haag naar het nieuwe kantoor in WTC Schiphol. Voor de aankleding van het kantoor heeft Aegon gevraagd of zij kunst mag lenen uit de collectie van de stichting. In het najaar van 2024 zijn voorbereidingen getroffen om samen met Aegon Ltd., haar medewerkers en het architectenbureau een passende kunstwerkselectie te maken. Om tot een grote betrokkenheid onder de medewerkers te komen, zijn vijf rondleidingen georganiseerd, en kon er gestemd worden op ieders favoriete kunstwerk. 55 kunstwerken zijn in mei 2025 in Schiphol geïnstalleerd.

Verhuizing kunst Aegon, Folkert de Jong 'The Practice 'Take 3'', 2008

Bruiklenen

Het glasobject Cockpit van de kunstenaar Jens Pfeifer is in bruikleen gegeven voor de tentoonstelling 'Voor de Vlam' van het Glasmuseum in Leerdam. Deze tentoonstelling is een eerbetoon aan het vakmanschap van glasinstrumentmaker Edwin Dieperink.

Het glasobject Cockpit heeft de vorm van hersenen, die vastgeklemd zitten in een vierkanten frame van glasbuis, verbonden aan weerszijden door twee kleine verbindingen. Het werk stamt uit een serie die gaat over het maakbare van de natuur. Het lampglasblazen is de enige techniek om dit werk op deze manier te kunnen maken en daarom vroeg Pfeifer glasinstrumentenmaker Dieperink om dit werk te realiseren.

Aan Museum Helmond is een schilderij van Bert Loerakker uitgeleend, voor zijn solotentoonstelling 'Zonder titel'. Kunstenaar Loerakker geeft nooit titels aan zijn werken. Die vindt hij te bepalend voor zijn werk. Voor hem is het belangrijk dat je bij het beschouwen van het werk een bepaalde vrijheid ervaart om het werk te 'lezen'. In de tentoonstelling 'Zonder titel' zijn kunstwerken te zien die Loerakker tussen 1997 en 2023 maakte.

Tijdens de kunstbeurs Art on Paper in de RAI Amsterdam organiseerde de Vereniging Bedrijfscollecties Nederland de tentoonstelling 'Green paper'. a.s.r. leende twee kunstwerken uit voor deze tentoonstelling: een houtskooltekening van Anouk Griffioen en een beeld gemaakt uit huishoudelijk afval van Jan Eric Visser. Van 9 tot en met 12 mei hebben ruim 6.000 beursbezoekers deze kunstwerken kunnen zien.

Jens Pfeifer

Bert Loerakker

Vanwege ruimte- en collectiebeheer wordt bewust omgegaan met de grootte van de collectie kunstwerken en wordt er vanuit beide collecties (a.s.r. en Aegon) ontzamd. De conservatoren hebben een selectie gemaakt en deze met elkaar afgestemd. Vervolgens is er een veiling (live en online) voor medewerkers georganiseerd. Er zijn ongeveer 400 kunstwerken geveild. Door de grote belangstelling en enthousiasme van medewerkers is na de veilingen besloten nog een aftersale te houden.

In totaal zijn 288 kunstwerken verkocht aan 140 medewerkers. Na aftrek van diverse kosten kon er € 30.000 euro worden overgemaakt aan een goed doel. Samen met Doenkracht van a.s.r. is gekozen voor Stichting Tekenen voor Kinderen. Deze stichting bestaat uit professionele tekenaars die kinderen in onder meer ziekenhuis, asielzoekerscentrum en revalidatiecentrum via een tekening een klein, magisch moment willen geven. Jaarlijks hebben zij meer dan 1.200 tekensessies, op meer dan 75 locaties.

Op dinsdag 11 juni 2024 heeft (een deel van) het bestuur een cheque kunnen uitreiken aan directeur Henk van der Ploeg en secretaris Ruud Piers van Stichting Tekenen voor Kinderen.

Van de overgebleven kunstwerken is een deel geveild bij een extern veilinghuis en het merendeel geschonken aan de Stichting Ontferd Goed.

Kunstwerk Peter Struycken

Het kunstwerk van Peter Struycken is in 1983-1986 speciaal gemaakt voor het atrium van het Aegon-kantoor. Mogelijk kan het op deze locatie in zijn oorspronkelijke vorm blijven hangen. Zo niet, dan probeert a.s.r. een nieuw onderkomen voor 'de bollen' te vinden. Dit gebeurt in overleg met de kunstenaar. Zijn belangrijkste wens is een ruimte die minimaal even groot is zodat het kunstwerk niet wordt ingesnoerd of zelfs verkleind. De hal in a.s.r.-kantoor Utrecht valt daarmee af.

Peter Struycken, Driedimensionale kleurstructuur, 1983

Historisch bezit

Met de historische collecties wil de stichting het historisch bewustzijn uitdragen en een gemeenschappelijke bedrijfscultuur bevorderen. Het a.s.r.-pand in Utrecht maakt het mogelijk veel van het historisch bezit op een goede manier aan medewerkers en bezoekers te tonen. Het belangrijkste criterium voor het historisch bezit is de specifieke relatie van het object met (de geschiedenis van) a.s.r. De collectie wordt beschreven, gefotografeerd en beheerd met als doel de collectie volledig toegankelijk te maken. Ook dit jaar zijn er weer oud-medewerkers of andere externen die historisch materiaal aan ons aanbieden. Voor deze bijdragen is het bestuur de gevers zeer erkentelijk.

In 2024 hebben we een groot deel van de collectie historisch bezit nog verder uitgezocht en verplaatst naar een tweede depotruimte in het kantoor. De audiovisuele collectie is uitgezocht, beschreven en gedigitaliseerd.

Historisch Bezit Aegon

De collectie Historisch Bezit van Aegon is verhuisd naar een lege vleugel in het kantoor in Den Haag. Een klein deel hiervan is daar uitgezocht, beschreven en omgepakt. In de collectie bevonden zich drie grote glas-in-loodramen. Deze stonden in een externe opslag; besloten is de ramen in het Utrechtse a.s.r.-kantoor te plaatsen. Een van de ramen (van de Groot-Noordhollandsche daterend uit 1946) is maar liefst zes meter breed.

Tentoonstelling landgoed De Utrecht

Voor de viering van het 125-jarig jubileum van het landgoed De Utrecht heeft de stichting een tentoonstelling gemaakt over de historie van het landgoed. Deze tentoonstelling staat in de verschillende ruimtes van de brandtoren met woonhuis opgesteld. Tijdens Open Monumentendag was de brandtoren geopend voor bezoek.

Historisch Archief

De doelstelling van het Historisch Archief is het bewaren, uitbreiden en beheren van de verzameling historische archiefstukken om beschrijving van de eigen bedrijfsgeschiedenis mogelijk te maken en bij te kunnen dragen aan algemeen economisch-historisch onderzoek.

In het kort komt een bedrijfsarchief neer op: alle documenten ontvangen of opgemaakt door een onderneming, waarin de verschillende activiteiten hun uitwerking hebben gevonden.

Enkele voorbeelden om te illustreren hoe ruim dit begrip is: notulen, akten, jaarverslagen, briefwisseling, facturen, blog's, personeelsbladen, contracten, facturen, foto's en ook uitingen op sociale media. De voorbeelden maken ook duidelijk dat het zowel om beleidsdocumenten als om bulkmateriaal kan gaan. De vraag daarbij is welke van deze documenten een historisch en maatschappelijk belang vertegenwoordigen en dus bewaard moeten blijven.

Dit jaar zijn er verschillende historische vragen gekomen en verzoeken tot het raadplegen van ons historisch archief, waaraan de stichting zoveel als mogelijk heeft meegewerkt.

Digitaal bedrijfsarchief

Er zijn in 2024 zowel documenten van de medezeggenschap als van het intranet in ImageNow, het digitale archief, opgenomen. Hiermee heeft het proces van documenten verzamelen en verwerken verder vorm gekregen en is er een structuur voor het archiveren van bedrijfsdocumenten.

Ook zijn documenten van Aegon overgedragen. Die worden in de loop van 2025 in het digitale archief opgenomen.

Fysiek archiefmateriaal

Er zijn en worden ook fysieke documenten aangeleverd. Dit naast de overdracht van fysieke archieven vanuit Aegon. Deze worden beschreven en opgenomen in het a.s.r.-bedrijfsarchief. Bij het verwerken van de digitale en fysieke documenten is in de praktijk gebleken dat niet in alle situaties was voorzien. Er zijn aanpassingen nodig in ITHACA, het systeem waarin de metadata worden vastgelegd. Naar verwachting zijn de aanpassingen begin 2025 gereed.

Historische bibliotheek

Kerndoelstelling van de historische bibliotheek is het instandhouden van een bibliotheek die toonaangevend is voor werken over levensverzekeringen (en aanverwante terreinen) en het borgen van de toegankelijkheid van die collectie.

Er zijn in het afgelopen jaar geen mutaties geweest op de collectie. De toegankelijkheid van de collectie is geborgd doordat collectiedelen sinds 2014 in bruikleen zijn gegeven aan het NEHA en de universiteitsbibliotheek Utrecht.

Communicatie

Er zijn rondleidingen gegeven aan medewerkers en relaties langs de nieuwe tentoonstelling met de historie van a.s.r., de historiewand en de kunstcollectie.

Ook in Den Haag zijn diverse rondleidingen gegeven, onder andere voor een kleine 100 buurtbewoners uit de wijk Mariahoeve. Op initiatief van Stichting Kunstpost hebben we de deuren van het Haagse kantoor opengesteld voor de buurt, ook omdat Aegon het pand zal verlaten in 2025. Binnen a.s.r. zijn er weer korte teksten verschenen over kunstwerken of historische werken in personeelsmagazine Hallo collega, in ASR Senior en in de Nieuwsbrief van Services.

Emelie Bobek, 'Playground Yellow', geglazuurd keramiek, hout en textiel, 2017

A.S.I.

Archimedeslaan 10

3584 BA Utrecht

www.asr.nl

ASR Nederland N.V. KvK 30070695 Utrecht

50380_0625